

YRITTÄJYYDEN VALKOINEN ASIAKIRJA

Miten edistää pk-yritysten liiketoimintaa Venäjällä ja Suomessa?

Luonnos nro 2.0 suomalaisten ja venäläisten yrittäjien yhteisistä mielipiteistä ja ehdotuksista. Tätä versiota tullaan jatkossa täydentämään versiolla 3.0

БЕЛАЯ КНИГА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА

Как содействовать развитию малого и среднего бизнеса в России и Финляндии?

Проект 2.0 мнения и предложения финских и российских предпринимателей. На основе комментариев и дополнений будет подготовлена версия 3.0

27.06.2013

1. Введение

История экономического сотрудничества России и Финляндии насчитывает не одно столетие. Впервые за все это время представители финского и российского малого и среднего бизнеса (МСБ) сформулировали общее видение предпринимательской среды в обеих странах.

Цель данного документа - повысить осведомленность заинтересованных сторон, в особенности политиков и представителей органов власти, об условиях ведения бизнеса, накопленном опыте и проблемах, с которыми сталкиваются предприниматели, а также внести конкретные предложения по поддержке их деятельности.

РФ и ЕС находятся в поисках новых источников экономического развития. В этих условиях возрастает значение российско-финского делового сотрудничества и синергетического эффекта, который оно может дать.

На фоне снижения спроса на финский экспорт на европейских рынках Россия становится все более важным партнером для Финляндии. Новые возможности открываются в связи со вступлением РФ в ВТО и началом работы в 2015 г. Евразийского союза.

Рост российской экономики и создание новых рабочих мест связаны с увеличением инновационного потенциала компаний и их интернационализацией.

Финляндия может стать надежным фарватером для выхода российских компаний на европейский рынок и повышения их конкурентоспособности. Она обладает высококвалифицированными специалистами в области техники и экспортных операций, а также давними традициями предпринимательства.

До сих пор локомотивами российско-финского экономического сотрудничества были крупные компании. Дальнейшее взаимодействие будет все больше развиваться на уровне малых и средних предприятий.

Активизация сотрудничества малых и средних предприятий, создание благоприятных условий для их работы окажет положительное воздействие на уровень занятости населения, развитие инноваций, экономический рост и диверсификацию экономики обеих стран.

1. Johdanto

Suomen ja Venäjän välillä on käyty kauppaa vuosisatoja. Nyt ensimmäistä kertaa sekä suomalaiset että venäläiset pienten ja keskisuurten yritysten edustajat ovat muodostaneet suomalaisten ja venäläisten yrittäjäjärjestöjen tukemana yhteisen näkemyksen toimintaympäristöstään molemmissa maissa.

Tämän asiakirjan tavoitteena on lisätä eri sidosryhmien – erityisesti poliittisten päättäjien ja viranomaisten tietämystä yrittäjien toimintaedellytyksistä, kokemuksista ja haasteista sekä esittää käytännön ehdotuksia heidän toiminnan edistämiseksi.

Venäjä ja Euroopan unioni etsivät uusia talouskasvun ja kehityksen mahdollisuuksia. Näissä olosuhteissa Suomen ja Venäjän välisen yrittäjäyhteistyön ja synergoiden etsimisen merkitys korostuu.

Venäjän merkitys Suomen taloudessa lisääntyy Euroopan markkinoiden kysynnän hiipuessa. Venäjän WTO-jäsenyys sekä markkinoiden laajeneminen Euraasian unionin toiminnan alkaessa vuonna 2015 avaavat yrittäjille uusia kaupallisia mahdollisuuksia.

Venäjän talouden kasvu ja uudet työpaikat ovat sidoksissa pk-yritysten innovaatiopotentiaalin lisääntymiseen ja kansainvälistymiseen.

Venäläisille yrittäjille Suomi ja suomalainen yritysympäristö muodostavat kiinnostavan väylän haakeutua eurooppalaisille markkinoille ja lisätä kilpailukykyään. Suomi tarjoaa venäläisille yrityksille runsaasti korkeatasoista teknistä- ja vientimarkkinaosaamista sekä kokemusta sukupolvet ylittävää yrittäjyydestä.

Tähän asti Suomen ja Venäjän välisen talousyhteistyön vetureina ovat pääasiallisesti toimineet suuret yritykset, mutta jatkossa yhteistyön tulee tapahtua yhä enemmän pk-yritysten välillä.

Yrittäjien ja pk-yritysten aktiivisemmalla yhteistyöllä ja suotuisan toimintaympäristön luomisella on positiivisia vaikutuksia niin työllisyyteen, innovaatioiden kehittämiseen, talouskasvuun kuin talouden rakenteen monipuolistamiseen molemmissa maissa.

В работе над настоящим документом помимо российских и финских предпринимателей участвовали с российской стороны представители Санкт-Петербургских отделений «ОПОРЫ РОССИИ» и «Деловой России», Санкт-Петербургской торгово-промышленной палаты и Администрации Санкт-Петербурга, а с финской стороны – представители Федерации предпринимателей Финляндии, Ассоциации «Финские предприниматели» и Центра развития региона Турку. Работу координировала Группа финляндских советников при Правительстве Санкт-Петербурга.

Tämän asiakirjan valmistelutyöhön ovat suomalaisien ja venäläisten yrittäjien lisäksi osallistuneet Venäjältä Opora Rossian ja Delovaya Rossian Pietarin aluejärjestöjen, Pietarin kauppa- ja teollisuuskamarin ja Pietarin kaupungin hallituksen edustajia sekä Suomesta Elinkeinoelämän Keskusliiton ja Suomen Yrittäjien ja Turun seudun kehittämiskeskuksen edustajia. Pietarin hallituksen suomalainen neuvonantajaryhmä on koordinoitunut valmistelutyötä.

Контакты

для получения дополнительной информации:

Андерс Блум

Генеральный директор Eurofacts Oy
постоянный финский координатор
Группы финляндских советников
при Правительстве Санкт-Петербурга
anders.blom@eurofacts.fi
+358 400 523 409

Тимо Пармасуо

Председатель Правления Meconet Oy
Председатель Рабочей группы
по малому и среднему предпринимательству
Группы финляндских советников
при Правительстве Санкт-Петербурга
timo.parmasuo@meconet.net
+358 400 814 575

Yhteystiedot

Lisätietoja varten:

Anders Blom

Eurofacts Oy:n toimitusjohtaja
Pietarin hallituksen suomalaisen neuvonantajaryhmän
pysyvä koordinaattori
anders.blom@eurofacts.fi
+358 400 523 409

Timo Parmasuo

Meconet Oy:n hallituksen puheenjohtaja
Pietarin hallituksen suomalaisen neuvonantajaryhmän
Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtaja
timo.parmasuo@meconet.net
+358 400 814 575

2. Предложения по улучшению условий ведения бизнеса в Финляндии и России

2.1. На пути к единому экономическому пространству

За последние 20 лет между ЕС и Россией произошла значительная экономическая интеграция, связанная с серьезным ростом объемов инвестиций, торговли и туризма между регионами ЕС и РФ. Отношения России и Финляндии представляют яркий пример подобной интеграции.

Граница между Финляндией и Россией стирается. Время в пути между странами измеряют уже в минутах, а не часах, как прежде. Северо-западный регион РФ является самым важным внешним рынком для финских компаний, а Финляндия - одним из самых популярных направлений у российских туристов. Растет интерес российских предпринимателей к ведению коммерческой деятельности в соседней стране.

На практике между Россией и Финляндией активно формируется единое экономическое и трудовое пространство, работа в котором вызывает трудности, связанные не только с различиями в языке и культуре, но и с разными административными порядками и законами в ЕС и РФ.

В рамках общего стремления к созданию единой экономической зоны между ЕС и РФ руководству России и Финляндии следует способствовать устранению препятствий на пути свободного передвижения людей, товаров, услуг и капиталов. Финляндии и России следует подготовиться к отмене визового режима между двумя странами и между РФ и ЕС, приняв меры по развитию инфраструктуры, улучшению предпринимательской среды и созданию Северного коридора развития¹.

2.2. Привлечение инвестиций и поддержка внешнеэкономической деятельности

Финляндия и Россия стремятся увеличить приток иностранных инвестиций в экономику своих стран. В последние годы много внимания уделяется привлечению инвесторов. Улучшение

2. Yrittäjien ehdotuksia toimintaedellytysten parantamiseksi Suomessa ja Venäjällä

2.1. Kohti yhteistä talous- ja työssäkäyntialuetta

Viimeisen 20 vuoden aikana Euroopan unionin ja Venäjän välillä on tapahtunut merkittävää taloudellista integraatiota kun talousalueiden väliset investoinnit, kauppa ja turismi ovat kasvaneet merkittävästi. Kehitys on näkynyt selvästi myös Suomen ja Venäjän välillä.

Raja Suomen ja Venäjän välillä madaltuu kiihtyvään tahtiin. Maiden välillä aikaa mitataan minuuteissa eikä enää tunneissa. Luoteis-Venäjä on jo nyt merkittävin suomalaisten yritysten markkina-alue Suomen rajojen ulkopuolella ja Suomi on yksi merkittävimmistä venäläisten turistien matkailu-alueista. Venäläisten yrittäjien keskuudessa on kasvavaa kiinnostusta yritystoiminnan aloittamiseksi Suomessa.

Käytännössä maiden välille on syntynyt yhteinen talous- ja työssäkäyntialue, jolla toimiminen on haastavaa ei vain kieli- ja kulttuurierojen johdosta, vaan Suomen ja Euroopan unionin sekä Venäjän federaation erilaisten hallinnollisten käytäntöjen ja säädösten johdosta.

Osana Euroopan unionin ja Venäjän federaation pyrkimystä yhteiseen talousalueeseen, Suomen ja Venäjän hallitusten tulee edistää toimenpiteitä henkilöiden, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaan liikkuvuuden esteiden poistamiseksi. Suomen ja Venäjän tulee valmistautua Suomen ja Venäjän välisten sekä Venäjän ja EU:n välisten viisumivaatimusten poistamiseen parantamalla toimintaympäristöä, kehittämällä infrastruktuuria ja luomalla yrittäjyyttä ja kansalaisia palvelevan Pohjoisen kasvukäytävän².

2.2. Investointien edistäminen ja kaupan esteiden poistaminen

Sekä Suomi että Venäjä pyrkivät lisäämään maihinsa kohdistuvia ulkomaisia investointeja. Sijoittajien houkuttelemiseen on kiinnitetty viime aikoina paljon huomiota. Toimintaympäristön parantaminen

¹ Северный коридор роста – это проект социально-экономического развития территорий, расположенных по линии Стокгольм – Турку - Хельсинки - Петербург.

² Pohjoinen kasvukäytävä on Tukholman, Turun, Helsingin ja Pietarin välisten alueiden kehityksen projekti, jonka päämääränä on luoda lisätyöpaikkoja ja edistää molempien maiden asukkaiden hyvinvointia.

деловой среды является одним из способов повышения привлекательности для инвесторов.

Финские и российские предприниматели приветствуют действия властей, направленные на устранение торговых барьеров, принятие единых принципов ведения бизнеса, борьбу с бюрократией, монополизмом, нездоровой конкуренцией и коррупцией. Работу в этом направлении необходимо продолжать.

По результатам исследования Министерства иностранных дел Финляндии, главными барьерами для ведения бизнеса в РФ, по мнению финских предпринимателей, являются процедура таможенного оформления и обслуживание на таможне, стандарты, отличающиеся от принятых в ЕС, мобильность людей и система государственных закупок.

По данным Комитета по развитию предпринимательства и потребительского рынка Санкт-Петербурга, к числу основных проблем развития предпринимательства в РФ относятся государственное регулирование (налогообложение, законодательство, административные барьеры), нехватка квалифицированных специалистов, проблемы использования новых технологий и выпуска новой продукции, таможенные процедуры, недостаток информации о зарубежных рынках, получение долгосрочных кредитов, а также лицензий и разрешений.

Проблемой финской системы поддержки экспорта и интернационализации является разрозненность ресурсов, чрезмерная концентрация государственного финансирования у государственных организаций, а также конкуренция между ними.

Это приводит к ситуации, когда информация о лучших предложениях не доходит до адресата, а предприятия МСБ не получают помощь наиболее компетентных специалистов. Зачастую поддержка экспортной деятельности ограничивается исключительно оказанием помощи на начальном этапе выхода предприятий на внешний рынок.

Финские компании, зарегистрированные в РФ, не получают государственной поддержки МСБ в РФ, что ставит их в неравные условия с российскими компаниями.

Предприниматели в России также сталкиваются с разрозненностью инфраструктуры поддержки бизнеса и отсутствием информации обо всем спектре услуг, предлагаемых в этой сфере.

on yksi tapa nostaa houkuttelevuutta.

Yrittäjät molemmissa maissa näkevät positiivisena poliitikkojen ja viranomaisten toimet kaupan esteiden poistamiseksi, yhteisten kaupallisten toimintaperiaatteiden omaksumiseksi sekä epäterveen kilpailun ja korruption kitkemiseksi. Tätä työtä tulee jatkaa.

Suomen ulkoasiainministeriön teettämässä tutkimuksessa vastaajayritykset listasivat merkittävimmiksi kaupan esteiksi Venäjällä tullausmenettelyyn ja tullitasoon, standardeihin, henkilöiden liikkuvuuteen ja julkisiin hankintoihin liittyvät ongelmat.

Pietarin kaupungin yrittäjyyden ja kulutusmarkkinoiden kehityksen komitean teettämän tutkimuksen mukaan yritystoimintaa hankaloittaa valtion sääntely (verotus, lainsäädäntö, hallinnolliset esteet), työvoiman saanti, uusien teknologioiden käyttöönotto, tuotekehitys, tullisäännöt, tiedon puute ulkomaan markkinoista, pitkäaikaisten lainojen sekä lisenssien ja lupien hankinta.

Suomessa yritysten viennin ja ulkomaille etabloitumisen tukemisen ongelmana on erityisesti resurssien hajanainen käyttö, julkisen tukirahoituksen liiallinen kohdistuminen julkisen sektorin toimijoille sekä palveluntarjoajien keskinäinen kilpailu.

Tämä on johtanut tilanteeseen, jossa sekä yksityiset että julkiset toimijat kilpailevat keskenään. Tieto parhaista käytännöistä ei kulje ja paras erityisosaaminen ei kohtaa apua tarvitsevaa yrittäjää. Lisäksi useimmat vienninedistämispalvelut keskittyvät vain yritysten etabloitumisen alkuvaiheen tukemiseen.

Venäjälle rekisteröidyt suomalaiset yritykset eivät saa Venäjän valtiolta pk-yrittäjyyden tukea, mikä asettaa heidät epäarvoiseen kilpailutilanteeseen muiden yritysten kanssa.

Myös Venäjällä haasteena on pk-yrittäjien julkisten tukipalveluiden pirstaleisuus sekä tiedon puute eri palveluntarjoajista ja vaihtoehdoista.

Хотя граница становится все менее заметной, в повседневной деятельности остаются барьеры в виде сложившихся установок и стереотипов. Представители органов власти должны с уважением относиться к предпринимателям. Недопустима ситуация, когда предприниматель становится объектом произвола или подвергается необоснованным подозрениям из-за своей национальной принадлежности.

Предложения предпринимателей:

1. Организовать предоставление информационных услуг по поддержке экспорта и интернационализации по принципу «одного окна». Учредить на основе частно-государственного партнерства финско-российские информационные центры, которые будут предоставлять информацию по вопросам регистрации компаний, финансирования, экспорта, сертификации, действующих стандартов и таможенных процедур.
2. Обеспечить государственную поддержку МСБ в поиске производственных помещений и сложном процессе получения разрешений для начала работы. В России поиск производственных площадей вызывает трудности в связи с очень высокими ценами, забюрократизированным процессом получения технических разрешений и проблемами с подключением к электросетям и водопроводу.
3. Обеспечить общую координацию работы организаций по продвижению экспорта в Россию, получающих государственное финансирование, с целью конкретизации их задач, устранения дублирующих функций и, в случае необходимости, объединения ресурсов в рамках деятельности Team Finland³.
4. Как в Финляндии, так и в России государству не следует поддерживать деятельность государственных организаций в сфере предоставления коммерческих услуг по внешнеэкономической деятельности, где эти ор-

Vaikka raja maiden väliltä on madaltunut, ongelmia on muun muassa asenteissa ja ennakkoluuloissa. Lisäksi molemmissa maissa viranomaisten tulee kunnioittaa yrittäjiä, eikä saattaa heitä missään tilanteessa perusteettoman epäilyksen tai mielivaltaisten toimenpiteiden alaisiksi esimerkiksi yrittäjän kansalaisuuden vuoksi.

Yrittäjät ehdottavat:

1. Sekä Suomessa että Venäjällä vientiä ja kansainvälistymistä tukeva julkisesti tuotettu tieto on koottava paremmin yhdelle luukulle kaikkien pk-yrittäjien saataville. Julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyön pohjalle tulee perustaa suomalais-venäläisiä informaatiokeskuksia, joista tulee saada tietoa kootusti liittyen mm. yrityksen perustamisesta toiseen maahan sekä rahoitus-, vienti-, sertifiointi-, standardi- ja tullauskysymyksistä.
2. Julkista tukea pk-yrityksille niiden tarvitsemien teollisten toimitilojen hankkimisessa sekä tarvittavien tuotantoon vaadittavien lupien vaikeassa saamisen prosessissa. Venäjällä monin paikoin teollisten toimitilojen hankinta on vaikeaa, sillä usein tilat ovat kohtuuttoman kalliita, teknisten lupien hankkiminen on byrokrattista ja vesi- ja sähköverkkoihin liittyminen on vaikeaa.
3. Suomessa julkisin varoin tuettujen organisaatioiden Venäjälle suuntautuvaa vienninedistämistoimintaa tulee selkeyttää, poistaa päällekkäisyyksiä ja yhdistää tarvittaessa resursseja osana Team Finland⁴ toimintaa.
4. Kummassakaan maassa valtion ei tule tukea viennin edistämisessä tiedollisesti tai taloudellisesti yksityisten yritysten kanssa kilpailevia julkisia organisaatioita silloin, kun on kyse nii-

³ Новая сеть поддержки внешнеэкономической деятельности, созданная совместно государством и организациями, получающими государственное финансирование.

⁴ Suomen valtion ja julkisesti tuettujen organisaatioiden muodostama uusi vienninedistämisverkosto.

ганизации информационно или экономически конкурируют с частными консалтинговыми фирмами.

2.3. Финансирование МСБ

Доступ к финансированию представляет трудности для предпринимателей в обеих странах. Например, в России процентные ставки по кредитам для МСБ находятся на уровне от 12 до 35%. На практике предприниматели вынуждены финансировать зарубежные инвестиции из своих средств и нести тем большие риски, чем больше планируемый бизнес. Неудачные инвестиции могут привести к закрытию компании и потере рабочих мест. Сложившаяся ситуация не стимулирует МСБ к серьезным инвестициям или внешнеэкономической деятельности.

Уже сейчас в обеих странах доступно финансирование, предлагаемое государством и международными организациями. Однако процесс получения финансирования и информации о нем является очень трудоемким. С точки зрения МСБ, крупное государственное финансирование, направленное на содействие интернационализации компаний, не помогло достичь запланированного уровня экономического развития и не оказало достаточной поддержки выходу российского и финского МСБ на рынки обеих стран.

Предложения предпринимателей:

1. Проработать вопрос о создании в рамках межправительственного сотрудничества России и Финляндии единой системы финансирования малых и средних предприятий в рамках Фонда, занимающегося финансовой поддержкой МСБ на всех этапах их деятельности. Предприниматели, которые планируют начать бизнес или расширить деятельность на территории соседней страны, смогут получить доступ к выгодным кредитам, страхованию, гарантиям и финансовой помощи. Создание и работа Фонда должны на практике продемонстрировать доверие государства к предпринимателям и МСБ. В правление Фонда должны войти эксперты, у которых есть опыт и способность оценивать риски ведения бизнеса.
2. Предприятия МСБ нуждаются в кредитах по умеренным ставкам для развития бизнеса и инвестиций, особенно в России. Финской государственной финансовой

den kaupallisesta toiminnasta.

2.3. Pk-yritysten rahoitus

Yritystoiminnan rahoituksen hankkiminen on molemmissa maissa haasteellista. Esimerkiksi Venäjällä pk-yritysten saaman lainan kokonaiskorkotaso on 12–35 prosenttia. Käytännössä pk-yrittäjät joutuvat rahoittamaan investointinsa ulkomaille usein omista pääomistaan tai yrityksen taseen kautta ja kantamaan sitä suuremman riskin mitä suuremmasta yritystoiminnasta on kyse. Usein epäonnistunut investointi voi kaataa koko yritystoiminnan ja viedä työpaikat. Vallitseva tilanne ei rohkaise pk-yrittäjiä merkittäviin investointeihin tai kansainvälistymiseen.

Molemmissa maissa on jo nyt saatavissa julkista rahoitusta, jota tarjoavat maiden viranomaiset ja kansainväliset järjestöt. Yrittäjien ongelmana on, että tietoa eri rahoitusvaihtoehdoista on vaikea saada tai hakuprosessi vaatii merkittäviä panostuksia. Pk-yritysten näkökulmasta runsailla yritysten kansainvälistymisen edistämiseen tarkoitetuilla määrärahoilla ei ole todellisuudessa saavutettu talouskehitykselle asetettuja tavoitteita eikä saatu riittävästi edistettyä suomalaisten ja venäläisten pk-yritysten etabloitumista rajan molemmin puolin.

Yrittäjät ehdottavat:

1. On selvitettävä, voidaanko Suomen ja Venäjän hallitusten yhteistyönä perustaa yhteinen pk-yritysten rahoitusjärjestelmä; rahasto, joka tukee pk-sektorin toimintaa yritysten elinkaaren eri vaiheissa. Rahasto tarjoaisi edullisia lainoja, vakuuksia, takauksia ja avustuksia yrittäjille, jotka aikovat harjoittaa yritystoimintaa tai laajentaa toimintaansa naapurimaassa. Rahaston perustaminen ja sen toiminta osoittavat käytännössä hallitusten luottamusta yrittäjiin ja pk-yrityksiin. Rahaston hallintoon on valittava asiantuntijoita, joilla on kokemusta ja kykyä aidoisti arvioida liiketoiminnan riskit ja onnistumisen mahdollisuudet.
2. Pk-yrityksille on tarjottava kohtuukorkoista lainaa liiketoiminnan kehittämiseen ja investointeihin erityisesti Venäjällä. Suomen Finnveiran tulee luoda pk-yrityksille räätälöityjä rahoit-

компания Finnvera следует разработать для МСБ специальные финансовые решения, при которых кредитная организация берёт на себя более значительные риски, чем коммерческие банки.

3. Finnvera не принимает собственность предприятий на территории РФ в качестве обеспечения кредита, что существенно осложняет финансирование финских компаний. В связи с этим необходимо создать специальный государственный фонд рискованного финансирования, пересмотреть принципы деятельности компании Finnvera или предусмотреть иные государственные меры по обеспечению рисков.
4. Следует направлять средства ЕС, за распределение которых отвечают региональные союзы, а также субсидии региональных центров экономического развития, транспорта и окружающей среды, предназначенные для продвижения внешнеэкономической деятельности, на конкретные проекты поддержки экспортной деятельности МСБ вместо финансирования государственных организаций и общих проектов. Также необходимо предоставлять финансирование российским инвесторам в Финляндии.¹
3. Venäjällä toimivien suomalaisyritysten rahoitusta vaikeuttaa merkittävästi, ettei Finnvera ota yritysten Venäjällä sijaitsevia omaisuuksia vakuudeksi. Tästä johtuen on perustettava valtion riskirahoituksen säätiö. Finnveran toiminnan periaatteita tulee muuttaa tai valtion tulee muilla keinoin ottaa osa tästä riskistä.
4. Suomessa maakuntaliittojen koordinoimat EU-hankerahat ja alueellisten elinkeino- ja kehittämiskeskusten viennin ja kansainvälistymisen edistämisrahat tulee kohdentaa julkisten organisaatioiden ja selvityshankkeiden sijaan selkeästi pk-yritysten toimialakohtaisiin vienninedistämishankkeisiin. Rahoitusta tulee antaa myös venäläisille pk-yrityksille, jotka investoivat Suomeen.

2.4. Граница и транспорт

Успешное развитие торговли, туризма и бизнеса в целом зависит от пропускной способности и эффективной работы пограничных и таможенных пунктов, а также развития транспортной инфраструктуры.

Российско-финская граница в ближайшем будущем столкнется с необходимостью значительного повышения пропускной способности в связи с ожидаемой отменой шенгенских виз для граждан РФ. По оценкам Пограничной службы Финляндии, в том случае, если отмена виз состоится в 2016 г., количество людей, ежегодно пересекающих российско-финскую границу, вырастет к 2020 г. с 12 до 20-35 млн. чел.

Финские и российские предприниматели поддерживают отмену шенгенских виз для граждан РФ. Необходимо принятие хорошо скоординированных мер со стороны российских и финских властей, чтобы заблаговременно подготовить равномерное увеличение пропускной способности пограничных пунктов с обеих сторон.

2.4. Raja ja liikenne

Kaupankäynnin, turismin ja yleensä liiketoiminnan menestyksellinen kehitys edellyttää riittävän raja- ja tullikapasiteetin ja maantie- ja rautatiekapasiteetin turvaamista sekä rajan läpäisyneopeuden parantamista.

Suomen ja Venäjän väliseen rajaan on kohdistu- massa merkittävää tarvetta lisäkapasiteetille mahdollisen Schengen-viisumivapauden toteutuessa Venäjän kansalaisille. Suomen rajavartiolaitoksen arvion mukaan, mikäli viisumivapaus toteutuu vuonna 2016, vuoteen 2020 mennessä henkilöliikenne kasvaa Suomen ja Venäjän välisellä rajalla 20–35 miljoonaan nykyisestä 12 miljoonasta.

Suomalaiset ja venäläiset yrittäjät kannattavat Schengen-viisumivapauden myöntämistä Venäjän kansalaisille. On tärkeää, että kehitystyötä tehdään yhteistyössä suomalaisten ja venäläisten viranomaisten kesken, jotta voitaisiin lisätä rajanylityspaikkojen läpäisykapasiteettia molemmin puolin rajaa tasaisesti hyvissä ajoin.

Предложения предпринимателей:

1. Ввести ускоренную процедуру пересечения границы для представителей торговых и промышленных предприятий («зеленый коридор»).
2. Создать ускоренную процедуру таможенного оформления штучных грузов, которая отвечала бы потребностям МСБ в бесперебойных поставках в Россию.

Учесть также на практике и в нормативных документах ФТС РФ специфику и потребности предприятий обрабатывающей промышленности, занимающихся производственной деятельностью по обе стороны границы. Для них крайне важна скорость прохождения границы.
3. Повысить качество обслуживания в пунктах пересечения российско-финской границы с учетом потребностей бизнеса, а при необходимости - по всей протяженности границы (например, при транспортировке пищевых продуктов).
4. Для борьбы с бюрократией и снижения торговых барьеров обеспечить бесперебойную работу таможенной службы и сократить возможности произвольного толкования нормативных документов.

2.5. Борьба с бюрократическими барьерами

Бюрократия создает серьезные барьеры в развитии делового сотрудничества Финляндии и России. Уменьшение государственного регулирования, как правило, оказывает положительное влияние на деятельность МСБ и содействует экономическому росту.

Предложения предпринимателей:

1. Процесс получения разрешения на работу в России и Финляндии является длительным и сложным. Так, в РФ он занимает около 4 мес. (за исключением высокооплачиваемых специалистов). Процедура получения разрешения на работу нуждается в существенном упрощении.
2. Получение и продление лицензий на осуществление производственной деятельности в РФ очень трудоёмко и требует привлечения внешних консультантов даже на простом производстве. Некоторые процедуры не соответствуют

Yrittäjät ehdottavat:

1. Kauppaa tai teollista tuotantoa harjoittavien yritysten edustajille on taattava nopea ja vaivaton rajanylitys ("vihreä käytävä").
2. On luotava nopeutettu tapa tullata kappaleta-varaa Venäjän puolella. Tämä huomioisi pienten ja keskisuurten yritysten nykyistä sujuvammat toimitukset Venäjälle.

Lisäksi Venäjän tullin tullausasetuksissa ja sisäisissä käytännöissä tulee huomioida jalostustoimintaa molemmin puolin rajaa harjoittavien yritysten tarpeet, joille rajan ylityksen nopeus on äärimmäisen tärkeää.
3. Suomen ja Venäjän välisten rajanylityspaikkojen palvelutasoa on molemmin puolin nostettava vastaamaan elinkeinoelämän tarpeita pitkään rajaa tarpeen vaatiessa (esimerkiksi elintarvikkeiden kuljetuksia varten).
4. Venäjän tullin aiheuttaman byrokratiavaivan ja kaupan esteiden vähentämiseksi tullin käytäntöjä tulee sujuvoittaa ja toiminnan tulkinna-raisuutta vähentää.

2.5. Byrokraattisten esteiden vähentäminen

Byrokratia muodostaa vaikeita esteitä Suomen ja Venäjän väliselle talousyhteistyölle. Lisäksi valtion sääntelyn vähentämisellä on yleensä positiivisia vaikutuksia pk-yritysten toimintaan ja talouskasvuun.

Yrittäjät ehdottavat:

1. Työluvan saanti on vaikea ja pitkä prosessi sekä Suomessa että Venäjällä. Venäjällä se kestää noin 4 kk (paitsi korkeasti palkattu- ja ammattilaisia). Venäjän työlupakäytäntöjä tulee yksinkertaistaa merkittävästi.
2. Lupien hankkiminen ja ylläpitäminen teolliselle prosessille on työlästä ja vaatii ulkopuolisten konsulttien käyttöä jopa yksinkertaisessa tuotannossa. Jotkut menettelyt eivät vastaa kansainvälisiä standardeja. Esimerkiksi päästöjen ym. haittavaikutuk-

мировой практике. Так, оценка выбросов и другого вредного воздействия производств основана на суммировании воздействий производственных циклов вместо измерения общего воздействия. Процедуры получения лицензий следует в кратчайшие сроки модернизировать.

3. Процедура выдачи разрешений различными органами, например, охраны окружающей среды, пожарного надзора, охраны труда и т.д., сильно бюрократизирована и является объектом толкований, что ослабляет конкурентоспособность компаний. Следует проработать вопрос о том, как можно улучшить процедуры выдачи разрешений, чтобы при этом не создавать препятствий для ведения бизнеса.

2.6. Развитие деловых связей и образование

Обмен предпринимательским опытом и личные контакты между финскими и российскими бизнесменами является составной частью успешного бизнеса и взаимовыгодного сотрудничества. Поэтому следует поддерживать мероприятия, направленные на налаживание контактов между предпринимателями обеих стран.

Языковой и культурный барьеры представляют заметные сложности для ведения бизнеса как в России, так и в Финляндии.

Наибольшие трудности для российских бизнесменов в этой области в Финляндии связаны с составлением документов и переводом их на финский язык.

В России официальная и деловая информация доступна преимущественно только на русском языке, а многие российские предприниматели не владеют даже английским языком.

Предложения предпринимателей:

1. Вовлекать молодежь в предпринимательскую деятельность как можно раньше, в том числе увеличить количество программ рабочих стажировок. При этом, следует освободить компании, принимающие стажеров, от оформления разрешения на работу.
2. Увеличить количество программ молодежного, в том числе студенческого, обмена и развивать и наращивать сотрудничество

сien arvioiminen lähtee työvaiheiden vaikutusten laskemisesta yhteen kokonaisvaikutuksen mittaamisen sijaan. Lupakäytäntöjä tulee pikaisesti uudistaa.

3. Erilaiset ympäristö-, vesi-, palo- ja muut lupakäytännöt ovat Venäjällä byrokraattisia ja viranomaisten yrityksiä kilpailukykyä heikentävien tulkintojen kohteina. Tullee erikseen selvittää, miten lupakäytäntöjä voidaan kehittää heikentämättä yritysten toimintaedellytyksiä.

2.6. Koulutus ja verkostoituminen

Kokemusten vaihto ja henkilökohtaiset kontaktit suomalaisten ja venäläisten yrittäjien välillä ovat edellytys menestykselliselle ja molempia osapuolia hyödyttävälle yhteistyölle. Tästä johtuen yrittäjien välistä verkostoitumista maiden välillä tulee tukea.

Kieli- ja kulttuuriesteet hankaloittavat liiketoimintaa molemmin puolin rajaa.

Asiakirjojen laatiminen ja kääntäminen suomeksi aiheuttaa erityisiä hankaluuksia venäläisille yrittäjille Suomessa.

Venäjällä virallinen ja elinkeinoelämää koskeva tieto on saatavilla vain venäjän kielellä ja monet venäläiset yrittäjät eivät edes osaa englantia.

Yrittäjät ehdottavat:

1. On tärkeää, että nuoret pääsevät mahdollisimman nopeasti mukaan yritystoimintaan. Sitä varten työharjoitteluohjelmia on lisättävä. Työharjoitteluun ei tulisi soveltaa työolupame- nettelyä.
2. Ammatti- ja ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen opiskelijavaihtoa sekä nuorisovaihtoa maiden välillä on lisättävä sekä oppilaitosten

между средними профессиональными и высшими учебными заведениями, а также научными центрами Финляндии и России.

3. Разработать программу летних стажировок, аналогичную программе «Nordjob».
4. В быстроразвивающихся российских городах наличие квалифицированной рабочей силы является проблемой для российского и финского МСБ. Следует уделить больше внимания повышению качества профессионального образования в российских учебных заведениях.
5. Предусмотреть изучение и исследование русского языка и культуры в учебных программах гимназий, профессиональных учебных заведений и университетов Финляндии.

2.7. Социальное партнерство бизнеса и власти, повышение роли МСБ

Предпринимательство является основным источником государственных доходов от налоговых поступлений и обеспечивает занятость населения. В то же время, малые и средние предприятия обладают ограниченными ресурсами для защиты и продвижения своих интересов.

Предложения предпринимателей:

1. Государство в обеих странах должно обеспечивать законную, безопасную и социально ответственную деятельность МСБ, но одновременно лучше понимать его роль в обществе и оказывать ему эффективную поддержку.
2. Следует продвигать положительный имидж предпринимательства, которое в России по-прежнему широко ассоциируется с коррупцией, недобросовестным стремлением к наживе, пренебрежением к закону и общественным интересам и т.п.
3. Необходимо на практике обеспечить реальное сотрудничество власти и МСБ, повышать роль малого и среднего предпринимательства в вопросах российско-финского экономического сотрудничества.
4. Регулярные встречи и постоянный диалог руководителей России и Финляндии

keskinäistä dialogia on vahvistettava.

3. Tulee luoda kesäharjoitteluohjelma, joka vastaisi pohjoismaiden välistä Nordjob-ohjelmaa.
4. Sekä suomalaisten että venäläisten pk-yritysten haasteena on koulutetun ammattityövoiman saatavuus Venäjän kasvukeskuksissa, minkä vuoksi koulutukseen on tehtävä lisäpanostuksia.
5. Suomessa Venäjän kielen ja kulttuurin tuntemuksen tarve tulee huomioida ammattikoulujen, lukioden ja korkeakoulujen opetustarjonnassa ja opetusvaatimuksissa.

2.7. Julkisen vallan ja yritysten yhteistyö ja pk-yritysten aseman vahvistaminen

Yritykset keräävät pääosan julkisen vallan verotuloista ja luovat uusia työpaikkoja. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä on kuitenkin kaikkein vähäisimmät resurssit valvoa ja edistää etujaan.

Yrittäjät ehdottavat:

1. Molemmissa maissa valtion pitää turvata laillinen, turvallinen ja yhteiskunnallisesti vastuullinen pk-yritysten toiminta ja samalla ymmärtää paremmin niiden merkitystä koko yhteiskunnalle ja siksi tukea sitä.
2. Yrittäjyyden positiivista imagoa tulee edistää, koska Venäjällä mielikuvaan yrittäjyydestä liittyy edelleen korruptio, nopeiden voittojen tavoittelu epäoikeudenmukaisilla tavoilla, lain ja yhteiskunnan edun väheksyntä.
3. Pk-yritysten ja julkisen vallan välillä on oltava aito ja toimiva yhteistyö. Yrittäjille on annettava nykyistä vahvempi mahdollisuus suoraan vaikuttamiseen suomalais-venäläisessä talousyhteistyössä.
4. Suomen ja Venäjän valtiollisten johtajien säännöllinen vuoropuhelu on arvokas mai-

являются важным фактором, укрепляющим сотрудничество между странами. Предприниматели и представители МСБ должны иметь возможность участвовать в таких встречах и высказывать свою позицию.

5. Следует активнее привлекать предприятия МСБ к участию в процессе принятия решений и чаще учитывать мнение предпринимателей в официальных документах. Помимо этого России и Финляндии следует наладить активное двустороннее сотрудничество в сфере поддержки МСБ в рамках программы Партнерство для модернизации ЕС и РФ.

demme yhteistyötä rikastuttava tekijä. Yrittäjien ja pienten ja keskisuurten yritysten edustajien on myös voitava osallistua ja saada äänensä kuuluviin tapaamisissa.

5. Pk-yrittäjien osallistumista erilaisiin olemassa oleviin yhteistyömuotoihin ja päätöksentekoon on selvästi lisättävä sekä heidän näkemyksiään on nykyistä enemmän huomioitava annettuissa lausunnoissa. Lisäksi Suomen ja Venäjän tulee tehdä aktiivista kahdenvälistä yhteistyötä pk-yritysten tukemiseksi Euroopan unionin ja Venäjän Federaation välisen modernisatiokumppanuuden yhteydessä.